

moskar TALENT

PROJEKCIJA FILMA "GRAD OD IGARA, IGRE OD GRADA"

LUKŠA BENIĆ Nije lako biti redatelj, a u Dubrovniku - to je najveći izazov!

Piše: **Lorita Vierda**

Njegov potpis s užitkom smo gledali u tv seriji o dubrovačkim oridinalima "Storije o neponovljivima", i prije nekoliko dana "Grad od Igara, Igre od Grada" (prvih sedam desetljeća). Puls Grada koji nešto promijenjenim tempom ali istom snagom i dalje udara vidljiv je upravo kroz priču o svima nama, o svemu što je Grad iznjedrio, ali i s čim se bori. S naglaskom na nostalgiju neizbježnu u slučaju prebrojavanja desetljeća Dubrovačkih ljetnih igara, Lukša Benić zajedno je s ocem Vedranom napravio još jednu filmsku priču i uokvirio sve ono što Grad i Igre jesu.

"Kad su vidjeli da nam dobro ide počeli su nas zvati u tandemu" - smije se Lukša, mladi redatelj s diplomom Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu. I dugometražni igrani film ultimativni je projekt do kojega se ide polako, ali sigurnim koracima. "To je freelance posao, idemo od projekta do projekta, nikad se ne zna što je iduće i hoće li idućeg biti. Živim od toga da sam pomoćnik režije, što je organizacijski i operativno zahtjevan zadatak, prilično opsežan, ali pruža mi neprocjenjiva iskustva i priliku raditi s drugim redateljima", priča Lukša. Upravo je završio snimanje ratne serije na Velebitu, veliki projekt koji je, nadamo se, jedan u nizu. "Snimao sam s redateljem Kristijanom Milićem po scenariju Joška Lokasa, dva

S uspješne projekcije filma
Grad od Igara, Igre od Grada

- tri mjeseca bili smo zatvoreni kod Starigrada ispod Paklenice. Serija se događa 1995. godine. Budući su u nas budžeti, osim za neke izabrane projekte, vrlo mali, obično je silna bitka s vremenom, financijama i suradnicima. Rokovi su kratki pa je to bio dosta naporan, ali vrlo zanimljiv projekt. Nikad dosad nisam bio u situaciji da za prekösutra moram naručiti recimo stotinjak kalašnjikova i tenk od MORH-a! (smijeh). Prije toga zadnji film koji sam radio bio je u Konavlima s Andreom Štakom, ali svaki projekt je posebno i novo iskustvo, kako u životu, tako i u režiji."

Grad i duša

Poznato je da redatelji uglavnom s formalnim obrazovanjem i upisom na Akademiju kreću nešto kasnije nego svi ostali studenti, a i Akademija to tako i preferira, čeka se da ljudi pomalo počnu skupljati neko životno iskustvo, tako je i lakše i logičnije i pristupiti režiji. "Prije sam se bavio nekim drugim stvarima, ali uvijek je tinjala želja za ovim. Relativno sam kasno upisao režiju u Zagrebu, iako to nije neuobičajeno, dapače. Očito je taj impuls bio prejak da bih ga ostatak života zanemarivao. Svi čekamo neku priliku, nadam se tako da ću i ja uspjeti snimiti dugometražni igrani film." Ovo je drugi projekt koji radi zajedno s ocem Vedranom. Nije lako,

Režirati u Hrvatskoj

Kad je riječ o televizijskom projektu, ideja dođe do redatelja, kad je riječ o filmu - redatelj radi sve. "Redatelji u većini slučajeva pišu svoje scenarije, a Akademija u Zagrebu općenito funkcionira prvenstveno kao scenarijska škola. S ocem je to izazov na drugi način i kreativni angažman je veći, no to se ne može usporediti s velikim setovima poput ovoga na Velebitu gdje smo imali po 160 ljudi odjednom, puno glumaca, puno taštine, radno vrijeme cjelodnevno na plus 35, okruženi poskocima i krpeljima, to je drugi tip izazova" - priča Lukša. Puno je redatelja koje cijeni. "Damir Čučić ima najujednačeniji opus dugometražnog filma u Hrvatskoj, Ivan Ramljak je sjajan mladi dokumentarist, tu su još Hana Jušić, Sonja Tarokić i Ivan Bezinović, sve mladi i iznimno talentirani ljudi, zatim Boris Poljak, pa naša Barbara Vekarić... Od starije garde cijenim rad i zanatsko umijeće Kristijana Milića ili Zrinka Ogreste koji su u mizanscenskom smislu vrhunski redatelji."

Teško je u 52 minute ugurati više desetljeća Igara i svega oko njih, a da udovoljimo domaćoj publici i onoj neutralnoj. Izborom arhivskog materijala nadam se da smo u tome uspjeli, pritisak i odgovornost su tu veliki.

ali - i to je 'skupljanje iskustva', u životu i profesionalno. "Storije o neponovljivima su funkcionirale dobro pa smo nekako nastavili, mislim da dobro surađujemo. Lako se razumijemo, a pomoglo nam je i da privatni odnos dovedemo na neku višu razinu, sad kad se uključio i taj profesionalni dio došli su dugi razgovori o tome što radimo, kako radimo, odluke koje zajednički donosimo, situacije u kojima se složimo, pa i razidemo, pa nademo neki kompromis. Cijelo iskustvo je, čini mi se, i mene i njega obogatilo. Nadam se da smo uspjeli napraviti dobar film i da su ga ljudi ovdje prihvatili." Problem u ovom projektu bio je zadovoljiti televizijsku formu od 52 minute, odnosno kako u to utrpati sedamdeset godina Igara i svega što uz njih ide? "Iako postoje predstave ili izvedbe koje su prihvaćene kao važne točke u razvoju Igara i specifičnosti dubrovačkog ambijentalnog teatra, već samim

izborom arhivskog materijala i sugovornika konstruirate nanovo cijelu povijest Igara, a to je vrlo odgovoran zadatak. Neke stvari pritom pokušate demistificirati, neke odlučite dodatno mistificirati, a nadam se da smo uspjeli sastaviti suvislu priču i pojasniti zašto je sve to bilo važno." Što je lakše, raditi aktualne društveno angažirane ili lokalne priče?

Krhka ravnoteža

"Naravno da obojica osjećamo pritisak jer je Dubrovnik naš grad pa je to drugi tip odgovornosti

i treme. Želite napraviti film za ljude iz Grada, ali i za neutralnu publiku kojoj treba sve pojasniti. Nama je ipak i u ovom slučaju lokalna publika ispred svih." Kino Jadran bilo je krcato, odmah su se dogovorili za još jednu, kasniju projekciju, i tu je bila gužva, a Vedran i Lukša - sretni i ponosni. "Najčešće se provlači upravo nit o tome gdje su Igre danas, koji je odnos Grada i Igara i što je njihova zajednička budućnost. Još od 70-ih se provlači priča o tome koliko je prije bilo bolje pa je tako vječno pitanje jesu li Igre

izgubile kompas, je li se u samom Gradu klima promijenila, koliko još postoji strpljenja, jesmo li se mi kao turistički grad spremni prilagoditi, što očekuje Grad od Igara i obrnuto, odnosno koliko je sam Grad izgubio dušu. Jer, sve je teže organizirati bilo što, a Igre gube prostore pred najездом svi znamo kojih i kakvih sadržaja. Uz to Igre još tamo od 1960-ih i 1970-ih voze taj paralelni slalom, pri čemu svake godine pokušavaju održati ravnotežu između klasičnijeg i progresivnijeg repertoara, što se ponekad iščai u jednom, a ponekad u drugom smjeru. Nemoguće je svima udovoljiti, ali u načelu mislim da je takva ravnoteža dobra ideja. To bi trebao biti ključ, a taj je posao nezahvalan i težak." Premijera na televiziji planirana je za 19. srpanj, a dobra vijest je i da se radi drugi nastavak Grada od Igara koji će premijerno biti prikazan također u kinu Jadran, 19. kolovoza.